

Informacja
o decyzji w sprawie taryfy dla przedsiębiorstwa energetycznego Elektrownia
Turów Spółka Akcyjna z siedzibą w Bogatyni.

Decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 stycznia 2001 r. nr DTA-821/1248-B/10/2000/2001/KW, wydaną na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 2 lit b) i c) w związku z art. 47 ust. 1 i 2, art. 23 ust. 2 pkt 2 lit. a oraz art. 30 ust. 1 i art. 45 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, ustalono:

- 1) współczynnik korekcyjny, określający projektowaną poprawę efektywności funkcjonowania Przedsiębiorstwa oraz zmianę warunków prowadzenia przez Przedsiębiorstwo działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, gwarantujący osiągnięcie przez przedsiębiorstwo przychodów niezbędnych do pokrycia kosztów uzasadnionych przy zastosowaniu cen energii elektrycznej i stawek opłat zawartych w taryfie przedstawionej do zatwierdzenia.
- 2) okres obowiązywania współczynnika korekcyjnego, o którym mowa w punkcie 1 decyzji na okres 12 miesięcy od dnia wprowadzenia taryfy w życie.

W trakcie postępowania administracyjnego, na podstawie zgromadzonej dokumentacji ustalono, że taryfa przedstawiona przez Przedsiębiorstwo do zatwierdzenia nie została opracowana w pełni zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 45 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późn. zm.) oraz z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 3 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie energią elektryczną, w tym rozliczeń z indywidualnymi odbiorcami w lokalach (Dz. U. Nr 153, poz. 1002 oraz z 2000 r. Nr 81, poz. 921), zwanego dalej „rozporządzeniem taryfowym” obowiązującego w granicach określonych w art. 7 ustawy z dnia 26 maja 2000 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr.48, poz. 555) - ze względu na przyjęcie do kalkulacji cen i stawek opłat w taryfie kosztów, które nie są kosztami uzasadnionymi w świetle obowiązujących przepisów prawa.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesje ustalają taryfy dla energii elektrycznej, które podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE. Natomiast art. 23 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy stanowi, że do zakresu kompetencji i obowiązków Prezesa URE należy analizowanie i weryfikowanie kosztów przyjmowanych przez Przedsiębiorstwo do kalkulacji cen i stawek opłat w taryfach, ustalanie

współczynnika korekcyjnego X, określającego poprawę efektywności funkcjonowania przedsiębiorstwa energetycznego oraz zmianę warunków prowadzenia przez Przedsiębiorstwo działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania, przesyłania i dystrybucji oraz obrotu energią elektryczną, a także ustalenie okresu jego obowiązywania.

Analizowanie kosztów, o którym mowa w art. 23 ust.2 pkt 2 lit. a) nie może być ograniczone do badania, czy Przedsiębiorstwo przyjęło do kalkulacji cen i stawek opłat w taryfie wyłącznie koszty zaewidencjonowane w sposób zgodny z wymaganiami art. 44 ustawy, jako koszty prowadzenia działalności prowadzonej na podstawie koncesji udzielonej przez Prezesa URE. Realizacja ustawowego obowiązku ochrony interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen, wynikającego z art. 45 ust.1 pkt 2, wymaga sprawdzenia, czy wysokość kosztów przyjętych przez przedsiębiorstwo jest uzasadniona.

Natomiast weryfikowanie kosztów, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 2 lit. a) oznacza, że Prezes URE, po dokonaniu analizy, o której mowa powyżej, ma prawo określić w ramach tzw. swobodnego uznania, które z kosztów przyjętych przez Przedsiębiorstwo można uznać za koszt uzasadniony w rozumieniu ustawy, zarówno w odniesieniu do rodzaju jak i wysokości (co następnie podlega kontroli Sądu Antymonopolowego - w przypadku wniesienia odwołania).

W miejscu tym należy odwołać się zarówno bezpośrednio do obowiązujących przepisów jak i do celu, dla którego został powołany Prezes URE (por. art. 1 ust.2, art.23 ust.1 ustawy - Prawo energetyczne). Należy przy tym mieć na uwadze, że rynek energii elektrycznej, w dotychczasowej formie, jest rynkiem monopolistycznym o bardzo specyficznej strukturze podmiotowej. Cechą typową dla tego rynku jest niewielka mobilność popytu między produktami – z uwagi na ograniczoną możliwość zastąpienia energii elektrycznej innymi nośnikami energii, jak również niewielką mobilność popytu między sprzedawcami - z uwagi na naturalny monopol przedsiębiorstw sieciowych w zakresie usług przesyłowych. Należy uwzględnić także fakt barier techniczno-organizacyjnych, jakimi przedsiębiorstwa sieciowe ograniczają w praktyce możliwość skorzystania z harmonogramu uzyskiwania przez poszczególne grupy odbiorców energii elektrycznej prawa do korzystania z usług przesyłowych, określonego w § 3 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 6 sierpnia 1998 r. w sprawie harmonogramu uzyskiwania przez poszczególnych odbiorców prawa do korzystania z usług przesyłowych (Dz. U. Nr 107, poz. 671). Cechą specyficzną dla rynku energii elektrycznej jest brak bezpośredniego oddziaływania pomiędzy dostawcami energii, którymi w rozumieniu kodeksu postępowania

cywilnego są wyłącznie przedsiębiorstwa wytwórcze a odbiorcami końcowymi. Teoretycznie, dostawcy energii mogliby ze sobą konkurować (wiele przedsiębiorstw oferuje jednorodny produkt), jednakże rynek energii elektrycznej jest zmonopolizowany nie tylko w zakresie dostaw fizycznych (usług przesyłowych), ale także w zakresie obrotu energią elektryczną przez przedsiębiorstwa sieciowe, pośredniczące w dostawie energii elektrycznej dla odbiorców końcowych. Przedstawione powyżej ukształtowanie rynku energii elektrycznej powoduje brak stymulacji poprawy efektywności gospodarowania poszczególnych uczestników rynku i przerzucania kosztów ich nieefektywności na odbiorców końcowych.

Ustawodawca, korzystając z doświadczeń światowych, stworzył mechanizm przejścia do rynku konkurencyjnego w wytwarzaniu i regulowanego monopolu w przesyłaniu i dystrybucji energii elektrycznej. Służy temu w szczególności rozdzielenie działalności, znajdujące swe odzwierciedlenie w procesie koncesjonowania, wprowadzenie zasady dostępu stron trzecich do sieci i utworzenie organu regulacyjnego oraz wprowadzenie zasad kształtowania i kalkulacji taryf. Zwieńczeniem tego procesu będzie zwolnienie wytwórców z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia w wyniku uznania przez Prezesa URE rynku, na jakim działają za konkurencyjny na mocy art. 49 ustawy.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że cechą charakterystyczną zatowarowanego rynku konkurencyjnego, jaki rysuje się w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, jest brak wpływu pojedynczego podmiotu na cenę oferowanego przez niego produktu. Cena ta bowiem ustalana jest w wyniku gry popytu i podaży pomiędzy całą zbiorowością dostawców i całą zbiorowością odbiorców. Tym samym, dostawcy, których koszty jednostkowe kształtować się będą poniżej ceny uzyskiwanej na rynku odnotowywać będą zysk – premię za efektywność, natomiast pozostali odnotowywać będą stratę – koszt nieefektywności. W rezultacie dostawcy efektywni uzyskiwać będą dodatkowe środki na rozwój i dalszą poprawę efektywności, pozostali natomiast staną wobec dylematu obniżenia kosztów do poziomu zapewniającego efektywność, albo odejścia z rynku. Z całą mocą należy podkreślić, że w warunkach rynku konkurencyjnego nie będzie możliwe osiągnięcie równowagi finansowej w wyniku dążenia do wzrostu przychodów poprzez forsowanie wzrostu cen.

Z drugiej strony należy zauważyć, że swoista selekcja przedsiębiorstw efektywnych i nieefektywnych realizowana będzie na drodze bezpośredniego porównania między przedsiębiorstwami w aspekcie ich globalnych zachowań. W praktyce nie będzie miało znaczenia w jakich obszarach działalności (w jakich kategoriach kosztów rodzajowych) przedsiębiorstwo skoncentrowało wysiłki na rzecz poprawy efektywności. Wybór strategii

działania należy bowiem do suwerennych kompetencji zarządów poszczególnych przedsiębiorstw i jest przedmiotem ich odpowiedzialności. Istotny będzie wynik ogólny, czy realizując sprzedaż po cenach rynkowych przedsiębiorstwo odnotowuje zysk czy stratę.

W okresie przejściowym, z którym mamy obecnie do czynienia, Prezes URE stoi wobec bardzo złożonego zadania. Z jednej strony, w procesie taryfowania ma zapewnić przedsiębiorstwom pokrycie kosztów uzasadnionych, z drugiej zapewnić ochronę odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen.

Wysokość współczynnika korekcyjnego X, określonego w sentencji decyzji, Prezes URE ustalił adekwatnie do możliwości poprawy efektywności funkcjonowania Przedsiębiorstwa oraz zmiany prowadzenia przez nie działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy okresu obowiązywania taryfy, zdając sobie sprawę, że z uwagi na ciągłość procesów gospodarczych, jednorazowe ograniczenie przychodów przedsiębiorstwa do poziomu uzasadnionego oceną kosztów, o której mowa powyżej, w sytuacji, gdy wpływ przedsiębiorstwa na ich kształtowanie nie jest natychmiastowy, mogłoby doprowadzić do załamania finansów Przedsiębiorstwa. Dopuszczony przez § 36 ust. 3 rozporządzenia „taryfowego” w brzmieniu aktualnie obowiązującym, okres od trzech do pięciu lat, na jaki Prezes URE może ustalić długość obowiązywania współczynnika korekcyjnego X, wskazuje, że Minister Gospodarki, jako organ właściwy w sprawach kreowania polityki energetycznej, w takim właśnie zakresie ocenił możliwości realizacji przez przedsiębiorstwa energetyczne procesów dostosowawczych prowadzonych w sposób nie zagrażający bezpieczeństwu energetycznemu kraju. W tym miejscu odnotować należy, iż projekt znowelizowanego rozporządzenia taryfowego przewiduje możliwość skrócenia tego okresu do jednego roku, tym samym wyposaża Prezesa URE w znacznie silniejsze narzędzie oddziaływania na przedsiębiorstwa regulowane.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że ustalenie współczynnika korekcyjnego X w wysokości określonej w sentencji decyzji nie oznacza wymuszenia na Przedsiębiorstwie prowadzenia działalności koncesjonowanej ze stratą. Strata (ujemny wynik finansowy) zaistniałaby tylko wówczas, gdyby Przedsiębiorstwo, w warunkach ograniczenia przychodów, poniosło koszty prowadzenia działalności na poziomie określonym we wniosku o zatwierdzenie taryfy. Należy zauważyć, że w warunkach swobodnej konkurencji przedsiębiorstw wytwórczych, Przedsiębiorstwo działające w ten sposób, **zostałoby wyeliminowane z rynku jako nieefektywne**. W sytuacji, gdy koszty ponoszone przez Przedsiębiorstwo zostaną obniżone (nawet w stopniu ograniczonym gdyż ustalona przeze

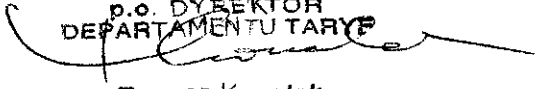
mnie wartość współczynnika korekcyjnego X nie zmusza do natychmiastowego dojścia do poziomu efektywnego) może ono odnotować dodatni wynik finansowy.

Współczynnik korekcyjny X, o którym mowa powyżej, został uwzględniony w cenach energii elektrycznej oraz w stawkach opłat zawartych w taryfie ustalonej przez Przedsiębiorstwo i przedłożonej do zatwierdzenia, w trybie art. 47 ustawy – Prawo energetyczne.

Wyznaczając okres obowiązywania współczynnika korekcyjnego X, Prezes URE kierował się potrzebą jego weryfikacji po roku obowiązywania taryfy, ze względu na okres przejściowy wynikający ze zmiany przepisów oraz ochronę interesów odbiorców.

Z upoważnienia

Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

p.o. DYREKTOR
DEPARTAMENTU TARYF

Tomasz Kowalak

Warszawa, dnia 2 lutego 2001 r.